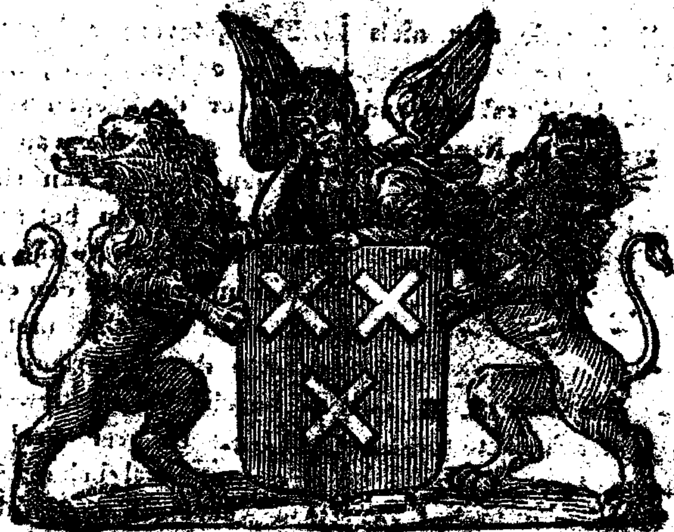
N°. 127. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Woensdag 30 Mei.

Frankrijk.

PARIJS, den 27sten Mei.

Gelijk door het *Journal des Débats* aangekondigd was, heeft de minister van openbare werken, *Martin*, du Nord, nog in de zitting van gisteren, een tweetal nieuwe ontwerpen voor den aanleg van spoorwegen voorgedragen. Bij het eerste wordt het aanbod van de heeren *Chouquet*, *Lebobe en comp.*, voor den aanleg op hunne kosten van een spoorweg van Parijs naar Rouaan, naar Havre en Dieppe, met zijtakken op Elbeuf en Louviers, aangenomen; en bij het tweede het aanbod van de heeren *C. Lecomte en comp.*, voor den weg van Parijs naar Orleans, over Etampes. Daar deze beide ontwerpen reeds lang met verlangen te gemoet gezien werden, hoopt men nu, dat de kamer zich spoedig met het onderzoek der tegenwoordige voorwaarden zal inlaten, opdat de ontwerpen nog in den loop dezer zitting ook door de pairs zullen kunnen aangenomen en daarna in wetten veranderd worden. De opneming van het terrein en het onderzoek van de voorgestelde rigting is sedert lang geschied, zoodat men zich met deze bijzonderheden der beide plans niet verder zal hebben bezig te houden. Een punt dat echter waarschijnlijk tot bedenking zal aanleiding geven, is de bepaling, in het ontwerp van den weg naar Havre voorkomende, dat binnen een tijdsverloop van 28 jaren geen tweede spoorweglijn derwaarts zal mogen gelegd worden, terwijl die tijd in het ontwerp voor den weg naar Orleans slechts op 25 jaren gesteld is. Deze voorwaarde werd door de kompagnieschap voor den weg over de hoogte gevorderd, omdat eene andere kompagnieschap bij het voornemen wilde blijven, om een tweeden weg door het lager terreingedeelte aan te leggen. — Het heeft voorts ook eenige verwondering gebaard, dat in de ontwerpen geen melding gemaakt wordt van den tijd binnen welken de wegen moeten voltooid wezen. De kompagnieschap voor den weg naar Havre wil waarschijnlijk beginnen met het gedeelte van Parijs naar Pontoise en van Havre naar Rouaan, ten einde die voor het gebruik open te stellen, middelerwijl met het gedeelte van Pontoise naar Rouaan voortgegaan wordt.

Na de voordragt van deze beide ontwerpen in de kamer, rees er eene discussie over eene derde spoorweglijn: die van Parijs naar Tours; de minister van openbare werken zeide, dat de kompagnieschap die zich daarvoor opgedaan had, geen waarborgen genoeg opleverde; terwijl de oppositie, in het bijzonder de heer *Laffitte* verzekerde, dat de inschrijving voor dien weg meer dan noodig was bedroeg, en voorts het bestuur verweet, dat het met de toewijzing der wegen naar Havre en Orleans, aan twee kompagnieschappen een privilegie boven anderen had verleend.

— Men heeft het gerucht verspreid, dat de commissie van het budget van oorlog gisteren van den minister de aanvraag ontvangen heeft, om bij het bepaald effectief nog 17,000 man meer op den voet van oorlog te brengen, en zulks voor het geval van eenen inval in Belgie, welke door de zaak van Luxemburg kon noodzakelijk worden. Men verhaalt daarbij, dat de redenen door den heer *Molé* tot ondersteuning dier aanvraag aangevoerd, der commissie zoo voldoende hadden toegeschenen, dat zij tegen deze vermeerdering geene bedenking had gehad. Wat hiervan zij, zal nader moeten blijken.

— Men wil hier, dat de commissie van leening te Madrid, de voorstellen van het huis *Laffitte* voornamelijk zou verworpen hebben, uit vrees van aan het kabinet der Tuilerien te mishagen, om reden dat de heer *Laffitte* bij hetzelve thans niet meer in gunst is. Zulk eene reden komt echter onwaarschijnlijk voor; dezelve zal meer in de voorwaarden zelve gelegen hebben, die onder anderen hielden, dat het Spaansch bestuur voor de helft van de leening de titels der werkelijke en uitgestelde geamortiseerde schuld aannam. Men gelooft nu, dat het bestuur te Madrid de nieuwe voorstellen van den heer *Aguado* zal aannemen. Waarin die bestaan, is nog tot onbekend.

— De russische gezant, graaf *Pahlen*, is gisteren vrij onverwacht, ten gevolge van uit Petersburg ontvangene depeches, van hier vertrokken. Men denkt dat deze staatsman zich naar Berlijn begeeft, om de conferentien, die daar tijdens het verblijf van den Keizer van Rusland mogen gehouden worden, bij te wonen. Zijne afwezendheid zal waarschijnlijk twee maanden duren.

— Men zegt dat de heer *J. Laffitte* het voornemen heeft, om eene bank ten behoeve der nijverheid, van een kapitaal van 110 millioenen fr., en die buiten gemeenschap met zijn tegenwoordig handelhuis zou staan, tot stand te brengen.

— Van de spaansche grenzen verneemt men, dat de, door zijne jongste poging van onafhankelijks-verklaring der baskische provincien, bekende chef *Munagorri*, te Baijonne is aangekomen.

— Uit Bilbao werdt van den 18den dezer geschreven, dat de bewoners van Biscaye, die onder het gebied van don *Carlos* zijn, met buitengewone strengheid worden behandeld, om van hen de gelden eener gedwongene leening, onlangs door don *Carlos* uitgeschreven om zijne troepen te bevredigen, bijeen te krijgen. Vele grondeigenaars, die den geweldigen aanslag niet konden voldoen, werden in de gevangenis geworpen.

— Het getal der nationale eigendommen, welke het spaansch gouvernement reeds heeft doen verkoopen, bedraagt zoo men verzekert omtrent 75000. Nog veel meer blijven te verkoopen over; op deze hulpbronnen, alsmede op de opbrengst der kerkelijke goederen rekende het spaansch gouvernement, om de rampen van den burgeroorlog te heelen.

— Uit Madrid heeft men heden alhier geene nadere tijdingen ontvangen.

— Heden uithoofde van den zondag geene fondsnotering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 26sten Mei.

HH. KK. HH. de groothertog en groothertogin van Oldenburg zijn den 22sten Mei te Berlijn aangekomen.

— De keizerin van Rusland zal zich, naar gezegd wordt, na een kortstondig verblijf in Silezie, naar de baden van Kreuth in Beijeren begeven.

— Te Munchen is den 20sten dezer in den schouwburg, *Molière's Tartuffe* gegeven, welk stuk sedert 1787 aldaar niet was opgevoerd. De aanleiding tot de voorstelling lag in de tegenwoordigheid van den Dresder hofacteur *Pauli*. Lang was gezegd geworden dat dezelve zou achterwege blijven; ook was de toejuiching niet algemeen, schoon de zaal opgepropt vol was.

— Het programma voor de krooning te Milaan is thans te Weenen uitgegeven. Eene groote pracht zal bij die plegtigheid heerschen; de kosten worden op omstreeks drie millioenen guldens geschat.

— De vorst *von Schwarsenberg* die Oostenrijk bij de krooning der engelsche koningin zal vertegenwoordigen, zal deze vorstin tevens het grootkruis der Hongaarsche St. Stephanus orde overbrengen.

— In brieven uit Rome, van den 15den dezer, wordt de hoop geuit, dat eerlang de geschillen met Pruissen, langs den vreedzamen weg der onderhandelingen, geheel vereffend zullen worden. Het antwoord op den bekenden brief van het Keulsche Domkapittel zou den Pruissischen zaakgelastigde, ter verdere verzending overgegeven zijn, en eenen zeer vredelievenden geest ademen. Ook zeide men, dat de Paus zijn misnoegen had te kennen gegeven, wegens de ongevergde moeite, welke sommige geestelijken in Beijeren en andere landen zich gaven, om de openbare verdediging zijner zaak op zich te nemen.

— Volgens berigten uit Napels waren de krijgsoefeningen der in de nabijheid van Capua verzamelde troepen dit jaar spoedig ten einde geloopen en de troepen naar hunne garnizoenen teruggekeerd.

— Te Rome en Napels hebben, volgens berigten van daar, in den laatsten tijd weder een aantal arrestatien, ter zake der woelingen van het jeugdig Italie plaats gehad; men wil daardoor de

gewigtige ontdekkingen gekomen. — Uit Sicilie hoorde men niets bijzonders.

— Tegen het eind der maand werd een aanmerkelijk eskader van Britsche en Amerikaansche schepen op de reede van Napels gewacht.

— Het weder was in het begin dezer maand te Napels zeer aangenaam. De thermometer was reeds tot 22° Reaumur gerezen.

Nederlanden.

Breda, den 29sten Mei.

Bij koninklijk besluit van den 26sten dezer is door Z. M. tot hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de hooge school te Leiden benoemd de heer *Rooyens*, thans hoogleeraar te Amsterdam.

— Naar men verneemt heeft Z. M. dezer dagen een besluit genomen tot aanmoediging van de dienst ter zee, dat ongetwijfeld goede gevolgen zal hebben. Hoogstdezelve heeft namelijk bepaald, dat aan de miliciens, die zich in de zeedienst of bij het korps mariniers op den gewonen voet en wijze willen verbinden, *gelijke premien* zullen worden uitbetaald, als op het tijdstip van hun engagement aan de *niet-militiepligtigen* wordt verstrekt.

— Dezer dagen is, op zijn verzoek, aan den heer *G. Hoogendijk*, kapitein-kommandant der dienstdoende schutterij te Vlaardingen, een eervol ontslag uit die betrekking verleend; zijnde de heer *A. Voogd*, thans eerste luitenant aldaar, in zijne plaats benoemd.

— Uit 's Gravenhage schrijft men, dat het zich laat aanzien, dat het op handen badsaizoen aan het naburig dorp Scheveningen weder eene bijzondere levendigheid zal bijzetten en voor die van vorige jaren niet zal behoeven onder te doen. Onderscheidene woningen en vele vertrekken, zoo op het badhuis, in de logementen en bijzondere huizen, zijn aldaar reeds gehuurd of besteld, en vele aanzienlijke personen werden er binnen kort gewacht.

Volgens te 's Hage voorts in omloop zijnde geruchten, zou het bij de hooge regering thans weder een punt van onderzoek uitmaken, in hoever de aanleg eener haven te Scheveningen nuttig en noodzakelijk zou kunnen worden geacht. De overweging van dit belangrijk vraagstuk zoude, naar het zeggen, in den loop der maand Junij worden opgedragen aan eenige hoofd-ambtenaren van den waterstaat, die daartoe expresselijk zouden bijeenkomen.

— Uit Leiden schrijft men, dat onze verdienstelijke werktuig- en toonkunstige stadgenoot de heer *C. J. van Oeckelen*, met zijnen Androïde-klarinettist, in den loop dezer week aldaar gewacht wordt.

— Ter reede van Vlissingen is den 26sten dezer aangekomen Zr. Ms. korvet *Ajax*, gekommandeerd door den kapitein-luitenant ter zee *N. Le Koops*, komende uit de Oost-Indie.

— Zr. Ms. oorlogs-fregat *Bellona*, kapitein *Arriens*, van Calcutta te Madras aangekomen, aan boord hebbende Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* der Nederlanden, is over de Kaap de Goede Hoop en St. Helena naar Nederland vertrokken.

De brusselsche bladen deelen thans het verslag mede van het afgetreden stedelijk bestuur aan de bewoners van Brussel nopens de ongelukkige finantiele gesteldheid der stad. In dit stuk wordt vooral geklaagd over den onwil der bewindslieden, om de stad in haren nood bij te staan, zoodat men zelfs geweigerd had in het minst te gemoet te komen in de 5 millioen franken die de stad wegens schadeloosstelling voor plunderingen te vergoeden heeft, ja niet eens borg had willen blijven voor de intrest der leening, welke men de stad aanraadde uit dien hoofde aan te gaan. Van wege het bewind hield gisteren de *Moniteur belge* een lang artikel, ter verdediging van deszelfs handelwijs.

— Bij de verkiezing van de provinciale staten te Brussel hebben de liberale kandidaten alle de overhand behouden. — Gisteren moest te Luik de verkiesing van een lid der provinciale staten plaats hebben. De beide partijen spanden al hare krachten in om haren kandidaat de overhand te doen behouden. De *Courrier de la Meuse* en de lieden zijner partij wilden de heer *de Longrée* gekozen hebben, de liberale partij, den heer *Neef*.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 102⅝; O. Met. 106¼; Sp. 21¼; difer. 6; Nap. r. 93⅛; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100½; Braz. 80¾. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. verl.

Blijkens de Londensche berigten tot zondag morgen, is, in de zitting van het Lagerhuis van donderdag ll., wederom tegen den zin der ministers, een voorstel doorgegaan van den heer *Creswell*, strekkende, dat H. M. verzocht zou worden, om aan de kommissie, belast met het onderzoeken der boekschulden van engelsche onderdanen, welke door den deenschen oorlog van 1807 geleden hebben, tevens order te geven om ook de eischen der zoodanigen te onderzoeken, welke door het in beslag nemen van schepen door de Deenen schade hebben geleden. — Het overige der zitting, gelijk die van den volgenden dag, zijn besteed geworden met een voorstel van sir *Graham*, om de stad Hawick vervallen te verklaren van het regt om de verkiezingsplaats van het graafschap Roxburgh te zijn, ter zake der verregaande mishandelingen aldaar meermalen den conservatieven kiezers aangedaan. Zijn voorstel werd eindelijk met 272 tegen 250 stemmen verworpen. Ten gevolge dezer verlengde discussien zijn de beraadslagingen over de iersche korporatiewet tot op gisteren, maandag, uitgesteld geworden. De heer *Peel* heeft aangekondigd, dat wanneer die wet in commité zal behandeld worden, hij zijne denkbeelden over den tegenwoordigen toestand van Ierland breedvoerig zal ontwikkelen, en tevens opgeven, welken weg hij en de zijnen, ten opzigte dier wet en van die op de tienden, voornemens zijn in te slaan.

— In het Hoogerhuis heeft de bisschop van Exeter [illegible] vrijdag voorstellen gedaan, om het tegenwoordig stelsel van opvoeding in Ierland, als ondoelmatig en voor de belangen der gevestigde kerk nadeelig, door andere maatregelen te doen vervangen. De hertog *van Wellington* achtte het beter, dat bij regering slechts op de wegneming der bestaande misbruiken in dit stelsel werd aangedrongen, in welken geest vervolgens ook door het huis besloten werd.

— Nadat onlangs de stoomboot *the Sirius*, binnen den tijd van achttien dagen, de reis van New-York naar Falmouth gemaakt had, is thans ook de andere groote stoomboot, voor de vaart op Noord-Amerika bestemd, de *Great-Western* genaamd, na een togt van slechts veertien dagen, van New-York te Bristol aangekomen.

In de vorige week is te Londen het stoomschip *de British Queen*, waaraan sedert twee jaren gearbeid werd, en hetwelk men voor het grootste schip ter wereld houdt, te water gelaten. Hetzelve is insgelijks voor de vaart op Amerika bestemd, en is 275 voeten lang, zijnde 35 voeten meer dan het grootste schip der britsche marine. Hetzelve is 64 voeten breed, meet 1862 tonnen en wordt door een werktuig van 500 paardenkrachten in beweging gebragt. De boeg is versierd met het levensgroot standbeeld der Koningin.

— Donderdag avond werd in den *Surrey zoölogical garden* te Londen, eene proef genomen om eene groote luchtbal op te laten. Meer dan honderd duizend personen, waren op de plaats vergaderd. Daar de toebereidselen echter voor het ongeduld der menigte te lang duurden, en de [illegible] te mislukken, wreekte het volk zich op het voorwerp [illegible] dat in een oogenblik de luchtbal tot flarden werd gescheurd en men gereed scheen tot andere gewelddadigheden over te gaan, die echter nog gelukkig afgeweerd werden.

— Het vroeger vermeld berigt, van den ramp de stad Charleston, in de Vereenigde Staten, overgekomen, heeft zich bevestigd. Door een brand, den 27sten April aldaar ontstaan, zijn ongeveer duizend gebouwen van allerlei grootte een roof der vlammen geworden. De schade wordt op drie millioenen dollars begroot.

— Te Londen waren Zaturdag ll. genoteerd: 3 pCt. gecons. 94⅞; Ned. 2½ pCt. 54½; Id. 5 pCt. 100⅜; Spanje 2[illegible]; Portugal 24⅞; Bras. 81.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (28 Mei) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54[illegible]; dito 5 pCt. [illegible]; Kansb. ƒ 24⅝; Amort Synd. 95⅝; 3½ pCt. 79⅞; Handelm. [illegible] 106⅝; O. I. 5 pCt. 99¼, [illegible]; Ardoin 65 £ 21[illegible]; coupons van Mei 1838 16⅝, ½; Metall. [illegible]; Peruaan 14⅝; Bras. 81⅝, [illegible].

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers